

סֹלֹו-סֹלֹו, פָּנֹו-דָּרֵךְ; הָרִימוּ מִכְּשׁוֹל, מִדָּרֵךְ עַמִּי

(Soloe-soloe, panoe-darech; hariemoe michsjool, miderech amie)

Verhoogt de baan, verhoogt de baan, bereidt
den weg, neemt den aanstoot uit den weg van
Mijn volk.

Jesjahoe 57: 14

Edom – אֶדוֹם

Jes. 63: 1-6

- 1 Wie is Deze, Die van Edom komt met besprenkelde klederen, van Bozra? Deze, Die versierd is in Zijn gewaad? Die voorttrekt in Zijn grote kracht? Ik ben het, Die in gerechtigheid spreek, Die machtig ben te verlossen.
- 2 Waarom zijt Gij rood aan Uw gewaad, en Uw klederen als van een, die in de wijnpers treedt?
- 3 Ik heb de pers alleen getreden, en er was niemand van de volken met Mij; en Ik heb hen getreden in Mijn toorn, en heb hen vertrappt in Mijn grimmigheid; en hun kracht is gesprengd op Mijn klederen, en al Mijn gewaad heb Ik bezoedeld.
- 4 Want de dag der wraak was in Mijn hart, en het jaar Mijner verlosten (Hebr. ge'oelaj) was gekomen.
- 5 En Ik zag toe, en er was niemand die hielp; en Ik ontzette Mij, en er was niemand, die ondersteunde; daarom heeft Mijn arm Mij heil beschikt, en Mijn grimmigheid heeft Mij ondersteund,
- 6 En Ik heb de volken vertreden in Mijn toorn, en Ik heb hen dronken gemaakt in Mijn grimmigheid; en Ik heb hun kracht ter aarde doen nederdalen.

Wie/wat is *Edom*?

- *Edom in de Torah* – 4
- *Edom in de Profeten en Geschriften* – 46
- *Edom ten tijde van het Griekse rijk* – 62
- *Edom in de boeken van de Beriet Chadasja (vernieuwde verbond/testament)* – 64
- *Het einde van Edom* – 84
- *Verdieping m.b.t. 'de slang' en 'de Rode Zee'* – 87
- *Amalek (Edom) en nazi-Duitsland* – 101
- *Edom en de Europese naties na WO II* – 110
- *Het huwelijk van Esaw/Edom met de dochter van Jisjma'eel profetisch bekeken* – 113
- *Edom in de Joodse traditie/overlevering* – 126
- *Edom in de Christelijke traditie/overlevering* – 138

Edom

in de

Torah

Wie/wat is Edom?

– Gen. 25:30

Esaw is Edom

Zie ook Gen. 36:1, 8, 9, 19, 43

Wie is Esaw?

– Gen. 25: 20-25

(Voor het geheel zie Gen. 25: 20-34,
26: 34-35, 27, 28: 6-9)

Een aantal teksten nader bekeken:

– Gen. 25: 22: *en de kinderen stieten zich tezamen/botsten hard tegen elkaar.*

> al in de moederschoot vindt er een worsteling plaats tussen de twee broers

– Gen. 25: 23 > ... *het ene volk zal sterker zijn dan het andere...*

>Welk volk is sterker???

...en/maar de meerdere zal de mindere dienen.

>Het hebr. woordje we- kan zowel 'en' als 'maar' betekenen en houdt in het laatste geval dus een tegenstelling in.

Het kan dus betekenen dat de grootste in deze tijd sterker is, of in ieder geval dat er een voortdurende strijd is, maar uiteindelijk zal de 'grote' de 'kleine' dienen.

- Gen. 25: 27 > *Esaw een man, verstandig op de jacht, een veldman....*

- Een kundige/ervaren/sluwe jager ...
 - > zie Nimrod, Gen. 10: 9 (Bavel (Babel))
 - > vergelijk met roofdieren die hun prooi vangen m.b.v. sluwheid.

- *Een man van het veld*
 - > zie Kain, Gen. 4: 8 > de plaats waar hij Hevel (Abel) doodsloeg

*... maar Ja'äkov is een volkomen man,
wonende in tenten.*

– Een volkomen man – אִישׁ תָּם (iesj tam)

> zie Job 1:1 en Noach (tamiem, mv.) Gen. 6:9

– wonende in tenten – יָשַׁב אֹהֲלִים (josjeef ohaliem)

> Zie Javal, Gen. 4:20 > verschillende
uitleggers/rabijnen geven aan dat het bij beide wil
zeggen dat zij herders zijn, dit verbindt hen dan
met Hevel

Let op de kenmerken die van beide gegeven worden:

- Esaw: **ros**, geheel als een haren kleed, **verstandig op de jacht**, **een veldman** > uiterlijke kenmerken
- Ja'akov: **zijn hand houdt de hiel van Esaw vast**, **Een volkomen man**, **wonende in tenten** > meer innerlijke kenmerken

Dit verschil is ook terug te vinden in hun namen!

Hoe is dat bij Kajin en Hevel?

– וַתִּלְדָּ אֶת - קַיִן, וַתֹּאמֶר, קָנִיתִי אִישׁ אֶת - יְהוָה –
- וַקַּיִן, הָיָה עֹבֵד אֲדָמָה -

Kajin – קַיִן = bezit (**materie**)

*... en Kajin is een dienstknecht/slaaf van de aarde/
aardbodem geworden (volt.)*

– וַתִּסְּף לְלֶדֶת, אֶת - אָחִיו אֶת - הָבֶל ; וַיְהִי - הָבֶל, רֹעֵה צֹאן -

Havel/Hevel – הָבֶל = adem-damp (**geest**)

> komt van leeg/iijdel/te vergeefs zijn

... en Hevel is een hoeder van kleinvee (onvolt.)

Ook bij Kajin en Hevel vinden we hetzelfde in hun namen:

- Kajin > bezit, duidt op materie
- Hevel > adem, duidt op geest

Binnen het Jodendom wordt wel gezegd dat ieder mens een deel Esaw is en een deel Ja'akov.

Ons vlees, waarin we op het dier gelijken, met de dierlijke driften, is het Esaw-deel. Dit wordt ook wel Jeetser haRa (de kwade kracht) of de Nefesj haBaälmiet (de dierlijke ziel) genoemd.

Onze geest, die van God afkomstig is met nog een vonk van Godskennis, wordt de Jeetser Tov (de goede kracht) of de Nefesj Elokiet (de goddelijke ziel) genoemd

Gods doel met de mens is dat de goddelijke vonk wordt aangeblazen, zodat Ja'akov in ons de overhand krijgt op de, in ons aanwezige, Esaw.

Het Esaw-deel hoeven we niet te verachten, het is schepping van God en heeft ook een doel voor deze tijd, als het zich maar laat leiden door het Ja'akov-deel en niet omgekeerd!

Daarom moet de persoon Ja'akov (het wezen, geest, ziel) ook in deze geschiedenis regeren over Esaw (omhulling, lichaam, vlees/dierlijke) volgens het bijbelse principe!

Esaw is echter totaal niet van plan zich te voegen onder Ja'akov.

Als hij niet over Ja'akov kan regeren binnen de familie, dan trekt hij maar weg van de fam. en zal van buitenaf proberen over Ja'akov te heersen.

Maar uiteindelijk zal Ja'akov regeren over Esaw. Dit zal in de eeuw van de Messias en daarna z'n voltooiing krijgen/hebben, zowel m.b.t. de volken als persoonlijk!

Ja'akov en Esaw volgens de*Targoem:

(Onkelos, Jonathan ben Uzziel-Palestijnse)

ONK

25:27

En de jongens groeiden op; en Esaw was een man van nietsdoen, een man die uitging in het veld; en Ja'akov was een man van vrede, een dienaar van het leerhuis.

*Targoem is een nogal vrije Aramese overzetting van delen van de TeNaCh (Torah, Profeten en Geschriften) waaruit we redelijk goed inzicht kunnen krijgen in de gedachten die men in die tijden (o.a. de laatste eeuw voor de eerste komst van de Messias) had over verschillende personen, onderwerpen en bijbelgedeelten

Jonathan ben Uzziel – Palestijnse

25:27

En de jongens groeiden op; en Esaw was een man van luiheid (nietsdoen) om vogels en dieren te vangen, een mens die uitging in het veld om levens te doden, zoals Nimrod had gedood, en Hanok zijn zoon.

Maar Ja'akov was een man, rustig in zijn werken, een dienaar van het leerhuis van Heber, op zoek naar onderwijs voor de Heer.

Esaw en Ja'akov zijn geboren en opgegroeid in hetzelfde huis, maar in het opgroeien blijkt dat hun karakters erg verschillend zijn.

Ze streven een totaal verschillend doel na.

Dit gedeelte is thematisch verbonden met Gen. 4, met Kajin en Hevel die ook uit één ouderpaar geboren zijn, maar Kajin laat zien dat hij, in zekere zin, van het zaad van de slang is, een andere vader heeft, 1 Joh. 3: 12.

-Welke verbindingen zijn er?

- beide zijn een tweeling
- beroep
- naam (betekenis)
- houding t.o.v. God (offer/eerstgeboorterecht)
- uiteindelijke houding van de oudere t.o.v. de jongere

Op deze manier hebben we Esaw verbonden met Kajin en krijgen we een beeld van Edom vanaf het begin van Genesis, nl. Gen. 4, en Gen. 3:15.

Toch kunnen we, m.i, nog een stap verder terug, naar Adam.

In het Nederlands kunnen we al zien dat de naam 'Edom' heel erg verwant is aan de naam 'Adam'.

Ook in de Hebreeuwse taal is Edom verbonden met Adam.

De kortste weergave van de naam 'Edom' is opgebouwd uit exact dezelfde klinkers als Adam, nl: de alef (א), de dalet (ד) en de mém (מ), en ziet er als volgt uit, מדא.

De gebruikelijke schrijfwijze heeft een waw (ו) extra, en wordt op deze manier weergegeven, ומדא.

De waw is van oorsprong een afbeelding van een haak of nagel (tentpin/haring), en staat voor 'verbinding'.

De getalswaarde van de waw is 6, en daarmee is deze letter verbonden met o.a. de zesde scheppingsdag.

Dit getal is dus bij uitstek verbonden met 'de mens' die op de zesde dag geschapen is, en bedoeld is als verbinding tussen hemel en aarde, maar staat ook voor 'kosmos', d.w.z. hemel en aarde (het geheel van het geschapene), die op de zesde dag voltooid zijn. (voor de 6 als getal van een mens, zie Op. 13:18)

Het geschapene is 'materie', het 'zichtbare', 'vlees' ofwel 'omhulling'.

Hierboven hebben we al gezien dat Esaw/Edom ook staat voor het uiterlijke enz....., dat is waar Edom bij leeft.

Dat is ook precies wat opgaat voor 'de mens', voor haAdam.

Hij leeft niet meer bij het woord van JHWH, maar bij hetgeen hij ziet, waar door de slang zijn aandacht op is gevestigd, Gen. 3:6.

Edom staat m.i. voor de mens die ongehoorzaam is aan JHWH, de mens die luisterd naar de slang en eet van 'de boom van kennis van goed en kwaad'.

Door rav. Sja'oel (Paulus) wordt deze mens in 2 Thess. 2:3, 4 genoemd:

... de mens der zonde, de zoon des verderfs. Die zich tegenstelt en verheft boven al wat God genoemd of als God geëerd wordt, alszo dat hij in de tempel van God als een God zal zitten, zichzelf vertonend dat hij God is.

Volgens de gematria (getalswaarde) is er een opmerkelijk detail:

Edom (דודא) heeft als getalswaarde $1+4+6+40=51$.

Een ander woord met dezelfde getalswaarde is 'achal' (אכל), 'eten', als volgt opgebouwt: $1+20+30=51$

Zowel Adam als Esaw/Edom verloren, door te eten, het leven en het eerstgeboorterecht.

Het eerstgeboorterecht

– Gen. 25: 28-34

m.n. vs. 29 volgens Palestijnse targum: Op de dag dat Abraham stierf, kookte Ja'akov een linzenmoes, en wilde zijn vader troosten. En Esaw kwam uitgeput uit het veld op de dag dat hij vijf overtredingen had begaan: hij had (God) vereerd met vreemde aanbidding, hij had onschuldig bloed vergoten, was ingegaan tot een ondertrouwde vrouw, had het leven in de toekomstige wereld ontkend en hij verachte de eerstgeboorte.

- > 30: *daarom heeft men zijn naam genoemd Edom. (van adom = rood)*
- > 32: *En Ezau zeide: *Zie, ik ga sterven; en waartoe mij dan de eerstgeboorte?*

* Volgens JPS Pentateuch: ik sta op het punt te sterven

> 34: ... **alzo verachtte Ezau de eerstgeboorte*

* Volgens Palestijnse Targum: en Ezau minachtte het eerstgeboorterecht en de toekomstige wereld

Volgens Jeruzalem Targum: en Ezau verachtte het eerstgeboorterecht en belasterde de toekomstige wereld en loochende de opstanding der doden

M.a.w: Esaw laat blijken dat
hij zelf geen waarde hecht
aan het eerstgeboorterecht
en het eerstgeboorterecht
ook niet waard is!

Het huwelijk van Esaw

– Gen. 26: 34

*Als nu Esaw *veertig jaren oud was, nam hij tot een vrouw **Judith, de dochter van Beëri, den ***Hethiet, en Basmath, de dochter van Elon, den Hethiet.*

*Radak: de reden waarom Esaw trouwde in zijn 40e levensjaar was omdat zijn vader trouwde in zijn 40e levensjaar. Esaw wilde de indruk wekken dat hij in de voetsporen van zijn vader ging. Hij was echter niet van plan om zijn vader te volgen m.b.t. het kiezen van een vrouw die niet van de Kanaänitische volken was, maar hij volgde zijn ogen.

** Judith/Jehoediet > de vrouwelijke vorm van Jehoeda (versterkt de bovenstaande gedachte!?)

***Hethiet > komt van chet = terreur (ook het getal acht)

En deze waren voor Jitschak en Rivka een bitterheid des geestes.

Het lijkt dat Jitschak niet de moeite nam om zijn zonen van goede vrouwen te voorzien zoals zijn vader Avraham wel deed. Hij lijkt ook blind voor het verkeerde in zijn zoon Esaw, blijkens het vervolg in hfdst. 27

De haat van Esaw

– Gen. 27: 41

En Esaw haatte Ja'akov om dien zegen, waarmede zijn vader hem gezegend had; en Esaw zeide in zijn hart: de dagen van den rouw mijns vaders naderen,

en ik zal mijn broeder Ja'akov doden.

Volgende huwelijk van Esaw

– Gen. 28:

6 Als nu Esaw zag, dat Jitschak Ja'akov gezegend, en hem naar Paddan-aram weggezonden had om zich van daar een vrouw te nemen; en als hij hem zegende, dat hij hem geboden had, zeggende: Neem geen vrouw van de dochteren van Kanaän;

7 En dat Ja'akov zijn vader en zijn moeder gehoorzaam geweest was, en naar Paddan-aram getrokken was;

8 En dat Esaw zag, dat de dochteren van Kanaän kwaad waren in de ogen van Jitschak, zijn vader;

9 Zo ging Esaw tot Jisjma'eel, en nam zich tot een vrouw boven zijn vrouwen, Mahalath, de dochter van Jisjma'eel, den zoon van Avraham, de zuster van Nebajoth.

– Wie is Jisjma'eel, waar liggen zijn wortels?

De zoon van Avraham bij de Egyptische slavin Hagar, Gen. 16:1-3.

Via zijn moeder liggen zijn wortels dus in Mitsrajim (Egypte)

– Wat heeft dit huwelijk te zeggen?

Esaw probeert via Jisjma'eel (de voorvader van de Arabieren), die ook de (eerste) zoon van Avraham is, bij zijn ouders in de gunst te komen.

Op deze manier probeert hij alsnog een plek in de familie, binnen het verbond te krijgen.

Een profetische daad van Esaw/Edom?!

Het weerzien van Esaw en Ja'akov

Gen. 32:6

6 En de boden kwamen weder tot Ja'akov, zeggende:

wij zijn gekomen tot uw broeder, tot Esaw; en ook trekt hij u tegemoet, en vierhonderd mannen met hem.

– Wat betekenen de 400 mannen?

De laatste letter van het Hebreeuwse alfabet is de tav ת en heeft als getalswaarde 400.

In het oude pictografische schrift heeft deze letter de vorm van een kruis ✚, bij ons bekend vanwege het kruis waaraan Jesjoe'a stierf, maar waar tegelijk een nieuw begin uit voortkwam.

Kort gezegd is de betekenis: “een einde waar alleen een bovennatuurlijk (lees: goddelijk) ingrijpen nog kan redden/verlossen, waardoor een nieuw begin gerealiseerd wordt.

Zie ook Gen. 15:13 en Ex. 12:40- 41, de 400 jarige ballingschap in Mitsrajim (Egypte) waar, natuurlijk gesproken, het volk Jisra'el niet meer uit kon komen. Alleen door een goddelijk ingrijpen konden ze/we nog verlost worden, en zijn we ook verlost.

Uit de betekenis van het getal 400 lijkt het vrij duidelijk dat Esaw niet met goede bedoelingen kwam.

Op z'n minst wilde hij Ja'akov beletten Kena'an binnen te gaan, maar gezien zijn eerdere uitspraak, Gen. 27: 41, lijkt het waarschijnlijk dat hij Ja'akov wil doden.

Slechts een goddelijk wonder kan hem tot andere gedachten brengen en dat lijkt ook te gebeuren.

Gen. 33:

3 En hij ging voorbij hun aangezicht heen, en hij boog zich zeven malen ter aarde, totdat hij bij zijn broeder kwam.

4 Toen liep (rende - רץ) Ezau hem tegemoet, en nam hem in den arm, en viel hem aan den hals, en kuste hem; en zij weenden.

12 En hij zeide: Laat ons reizen en voorttrekken; en ik zal voor u trekken.

15 En Ezau zeide: Laat mij toch van dit volk, dat met mij is, u bijstellen.

16 Alzo keerde Ezau dien dag wederom zijns weegs naar See'ier(ah) toe.

Ja'akov vernedert zich, zendt Esaw een geschenk, buigt zich zevenmaal en noemt Esaw 'zijn heer'.

Esaw neemt er genoeg mee en dringt er bij Ja'akov op aan hem te begeleiden op zijn weg. Hij werpt zich op als de leider en beschermer van Ja'akov, zodat hij Ja'akovs doen en laten kan bepalen.

Ja'akov slaat dit aanbod af. Hij is bereid Esaw zijn 'heer' te noemen maar wil Esaw niet voortdurend in zijn nabijheid.

Hij wil niet dat Esaw zijn weg bepaalt.

Ja'akov zal zich op zijn gemak als leidsman voegen naar de gang van het werk wat voor zijn aangezicht is, en naar de gang van de kinderen, totdat ik bij mijn heer te See'ier kome, vs. 14.

Gaat Ja'akov naar See'ier?

Ja'akov gaat echter niet naar See'ier maar naar Soekot, vs. 17.

Ja'akov lijkt hier profetisch te spreken; voor deze tijd erkent hij Esaw als heer, maar hij wil zelf de gang en weg bepalen die goed zijn voor zijn gezin en kudde.

In de toekomst echter, zal hij naar See'ier (Edom) komen, in de persoon van zijn zoon, de Messias, en de heerschappij van Edom omverwerpen, zie Jes. 63.

Is de haat van Esaw (Gen. 27: 41) dan nu voorbij, gezien deze ontmoeting waarbij Esaw Ja'akov niet doodde?

Ez. 35:5: Omdat gij een eeuwige vijandschap hebt, en hebt de kinderen van Jisra'eel doen wegvloeien door het geweld des zwaards, ten tijde huns verderfs, ten tijde der uiterste ongerechtigheid;

Blijkbaar niet, gezien de woorden van deze tekst!
Bedenk hierbij dat Esaw Ja'akov wil doden als hun vader Jitschak is gestorven.

Op het moment van deze ontmoeting leeft hun vader nog!

Nageslacht van Edom

– Gen. 36:

1 *Dit nu zijn de geboorten van Esaw, welke is Edom.*

12 *En Timna was een bijwif van Elifaz, den zoon van Esaw, en zij baarde aan Elifaz *Amalek; dit zijn de zonen van Ada, Esaw's huisvrouw.*

Amalek = dalbewoner > woont tussen Edom en Mitsrajim (Egypte), zuidelijk van Kena'an

**we zullen in deze studie ook Amalek volgen*

Een lafhartige daad

– Ex. 17:

8 Toen kwam Amalek en streed tegen Jisra'eel in Rafidim.

14 Toen zeide JHWH tot Mosjeh: Schrijf dit ter gedachtenis in een boek, en leg het in de oren van Jehosjoe'a, dat Ik de gedachtenis van Amalek geheel uitdelgen zal van onder den hemel.

16 En hij zeide: Dewijl de hand op den troon van JHWH is, zo zal de oorlog van JHWH tegen Amalek zijn, van geslacht tot geslacht!

De *aliyah is nog maar net begonnen en dan valt Amalek de achterhoede van het leger van Jisra'eel aan, waar de zwakken (weerloze vrouwen en kinderen?) zich bevinden, op het moment dat Jisra'eel moe is.

Is dit ook profetisch?

**Aliyah is letterlijk 'opgang'*

Deze uitdrukking wordt gebruikt om emigratie naar Israël aan te geven

– Deut. 25

17 Gedenkt, wat u Amalek gedaan heeft op den weg, als gij uit Mitsrajim uittoogt;

18 Hoe hij u op den weg ontmoette, en sloeg onder u in den staart al de zwakken achter u, als gij moede en mat waart; en hij vreesde God niet.

19 Het zal dan geschieden, als u JHWH, uw God, rust zal gegeven hebben, van al uw vijanden rondom, in het land, dat u JHWH, uw God, ten erve geven zal, om hetzelfde erfelijk te bezitten, dat gij de gedachtenis van Amalek van onder den hemel zult uitdelgen; vergeet het niet!

De doortocht geweigerd

– Num. 20: 18, 20-21

18 Doch Edom zeide tot hem: Gij zult door mij niet trekken, opdat ik niet misschien met het zwaard uitga u tegemoet!

20 Doch hij zeide: Gij zult niet doortrekken!

En Edom is hem tegemoet uitgetrokken, met een zwaar volk, en met een sterke hand.

21 Alzo weigerde Edom Jisra'eel toe te laten door zijn landpale te trekken; daarom week Jisra'eel van hem af.

Een bekende geschiedenis, zie Gen. 32 en 33.

Edom belet Jisra'eel de doortocht naar Kena'an.

Profetisch?

Edom
in de
Profeten
en
Geschriften

Sja'oel (Saul) en Amalek 1 Sam. 15:

1 Toen zeide Sjmoe'eel tot Sja'oel: JHWH heeft mij gezonden, dat ik u ten koning zalfde over Zijn volk, over Jisra'eel; hoor dan nu de stem van de woorden van JHWH.

2 Alzo zegt JHWH der heirscharen: Ik heb bezocht, hetgeen Amalek aan Jisra'eel gedaan heeft, hoe hij zich tegen hem gesteld heeft op den weg, toen hij uit Mitsrajim (Egypte) opkwam.

3 Ga nu heen, en sla Amalek, en verban alles, wat hij heeft, en verschoon hem niet; maar dood van den man af tot de vrouw toe, van de kinderen tot de zuigelingen, van de ossen tot de schapen, van de kemelen tot de ezelen toe.

8 En hij ving Agag, den koning der Amalekieten, levend; maar al het volk verbande hij door de scherpte des zwaards.

9 Doch Sja'oel en het ganse volk verschoonde Agag, en de beste schapen, en runderen, en de naast beste, en de lammeren, en al wat best was, en zij wilden ze niet verbannen; maar alle ding, dat verachtzaam, en dat verdwijnende was, verbanden zij.

– Met welk feest is er een thematische verbinding met dit gedeelte?

Met het Poerimfeest; één van de belangrijkste personen in die geschiedenis is Haman de Agagiet, een nakomeling van koning Agag, een Amalekiet.

Dawied (David) en Edom

– Wat is de thematische verbinding tussen Dawied en Edom?

Edom heeft te maken met de kleur rood, vanwege het rode linzenkooksel dat hij wilde hebben van Ja'akov, Gen. 25:30.

De uitleggers zeggen dat hij veel (onschuldig) bloed heeft vegoten, dit wordt ook onderstreept door de verbinding met Nimrod. (zie ook citaten targoem hierboven)

Van Dawied staat er dat hij roodachtig was, 1 Sam. 16:12.

Dawied mocht de Tempel niet bouwen omdat hij veel bloed had vergoten, 1 Kron. 28:3.

We zien dat Dawied thematisch verbonden is met Esaw door de kleur 'rood'.

Dawied is een krijgsman en heeft ook veel bloed vergoten.

Bij Dawied is het Esaw-deel echter onderworpen aan het Ja'akov-deel.

Hij gebruikt de talenten die hij heeft op het gebied van oorlog voeren in dienst van de God van Jisra'eel. Hij strijdt de oorlogen van JHWH.

– 2 Sam. 8:

14 En hij legde bezettingen in Edom; in gans Edom legde hij bezettingen; en alle Edomieten werden Dawied tot knechten;

– 1 Kon. 11:

15 Want het was geschied, als Dawied in Edom was, toen Jo'av, de krijgsoverste, optoog, om de verslagenen te begraven, dat hij al wat mannelijk was in Edom sloeg;

16 Want Jo'av bleef aldaar zes maanden, met het ganse Jisra'eel, totdat hij al wat mannelijk was in Edom uitgeroeid had.

Sjelomoh (Salomo) en Edom

– 1 Kon. 11:

*14 Zo verwekte JHWH Sjelomoh een tegenpartijder, **Hadad, den Edomiet; hij was van des konings zaad in Edom.***

15 Want het was geschied, als Dawied in Edom was, toen Jo'av, de krijgsoverste, optoog, om de verslagenen te begraven, dat hij al wat mannelijk was in Edom sloeg;

16 Want Jo'av bleef aldaar zes maanden, met het ganse Jisra'eel, totdat hij al wat mannelijk was in Edom uitgeroeid had.

17 Doch Hadad was ontvloden, hij en enige Edomietische mannen uit zijns vaders knechten met hem, om in Mitsrajim (Egypte) te komen; Hadad nu was een klein jongskens.

18 En zij maakten zich op van Midjan, en kwamen tot Pa'ran; en namen met zich mannen van Pa'ran, en kwamen in Mitsrajim tot Par'oh (Farao), den koning van Mitsrajim, die hem een huis gaf, en hem voeding toezeide, en hem een land gaf.

19 En Hadad vond grote genade in de ogen van Par'oh, zodat hij hem tot een vrouw gaf de zuster zijner huisvrouw, de zuster van Tachpenes, de koningin.

(zij was dus de tante van Sjelomoh's vrouw)

**Edom en Mitsrajim (Egypte) gaan
weer samen, zoals bij het huwelijk
van Esaw met de dochter van
Jisma'eel!**

De profeten over Edom/Amalek

Bileam:

Num. 24:

5 Hoe goed zijn uw tenten, Ja'akov! uw woningen, Jisra'eel!

6 Gelijk de beken breiden zij zich uit, als de hoven aan de rivieren; JHWH heeft ze geplant, als de sandelbomen, als de cederbomen aan het water.

7 Er zal water uit zijn emmeren vloeien, en zijn zaad zal in vele wateren zijn; en zijn koning zal boven Agag verheven worden, en zijn koninkrijk zal verhoogd worden.

8 God heeft hem uit Mitsrajim (Egypte) uitgevoerd; zijn krachten zijn als van een eenhoorn; hij zal de heidenen, zijn vijanden, verteren, en hun gebeente breken, en met zijn pijlen doorschieten.

9 Hij heeft zich gekromd, hij heeft zich nedergelegd, gelijk een leeuw, en als een oude leeuw; wie zal hem doen opstaan? Zo wie u zegent, die zij gezegend, en vervloekt zij, wie u vervloekt!

18 En Edom zal een erfelijke bezitting zijn; en See'ier zal zijn vijanden een erfelijke bezitting zijn; doch Jisra'el zal kracht doen.

19 En er zal een uit Ja'akov heersen, en hij zal de overigen uit de steden ombrengen.

20 Toen hij de Amalekieten zag, zo hief hij zijn spreuk op, en zeide: Amalek is de eersteling der heidenen; maar zijn uiterste is ten verderve!

Bile'am noemt hier zowel Edom als Agag en Amalek.

Allen zullen zij onderworpen worden aan Ja'akov of uiteindelijk verdorven worden!

Devorah en Barak:

– Richt. 5:14 > *Uit Efrajim was hun wortel tegen **Amalek.***

Devorah was uit Efrajim, evenals Jehosjoe'ah, de opvolger van Mosjeh, Ex. 17:13

– Jesja'jahoe 34 > het oordeel over Edom (net voor de wederkomst van de Messias).

– Jirmejahoe. 49:7-22 > Ook hier dezelfde gebeurtenis

– Klaagl. 4:21-22 > idem

– Obadjah > vs. 10-14 laten duidelijk zien wat de reden is voor het oordeel over Edom.

Vs. 18 laat de gedachte zien van het offer op het altaar. Esaw, die staat voor het vlees/lichaam/dier wordt verbrand.

Ja'akov en Joseef worden hier genoemd als het vuur.

Joseef/Efrajim zal ook een rol spelen in de strijd tegen Edom/Amalek, zie ook boven, Richt. 5:14.

– Mal'achie. 1:3 > *En Esaw heb Ik gehaat; en Ik heb zijn bergen gesteld tot een verwoesting, en zijn erve voor de draken der woestijn, zie ook Jer. 49: 8; Ez. 25: 12*

- Jechezk'el (Ezechiël) 25:12-14
- Jech. 35:5 > de **eeuwige vijandschap** van Edom tegen Ja'akov heeft een rol gespeeld in de wegvoering in ballingschap
- Jech. 35:10 > die 2 landen (Jisra'eel en Jehoedah, het 10- en het 2-stammenland) zullen voor mij zijn, zie ook Jo'eel 3:2
- Jech. 36: 1-7
- Amos 1 m.n. vs. 11+12 > om zijn houding t.o.v. zijn broederen, nl. Jisra'eel

– Amos 9:12 !!!

waarschijnlijk moeten we Edom hier lezen als Adam, zie Hand. 15:17, waarschijnlijk door Ja'akob (Jakobus) geciteerd uit de Septuaginta. Deze sluit over het algemeen dichter aan bij de Qumran-handschriften dan de Hebreeuwse Masoretische tekst.

– Tehiliem (Psalmen) 60

– Teh. 83, m.n. vs. 5

– Teh. 108 > zie Teh. 60

– Teh. 137 – Edom en de verwoesting v.d. Tempel. Hier gaat Edom weer hand in hand met Bavel (Babel).

Edom

ten tijde van het
Griekse
rijk

– 1Makkabeën 4, 5

*Idumea, waar in die tijd ook een deel van Judea toe behoorde, waaronder Hebron, was de uitvalsbasis voor de Griekse legers onder Lysias

**Griekse naam voor 'Edom'*

Edom

in de Beriet

Chadasjah

(vernieuwde

verbond/testament)

– Herodes de Grote

- > regeerde over Judea (zie Matt. 2:22, Luk. 1:5)
waar in die tijd ook Idumea onder viel
- > was een Edomiet en handlanger van de Romeinen.

Antipater, de vader van Herodus verdrong geleidelijk de Hasmonese Hyrcanus en trok de macht naar zich toe.

Herodes kwam a.d. macht i.v.m. een staatsgreep die plaatsvond om de Hasmonese dynastie te herstellen.

De naam Edom of Idumea komen we verder in de boeken van de Beriet Chadasjah niet meer tegen.

We zullen zien of we verder kunnen komen d.m.v. 'thematische analyse', en verder zoeken op het thema 'rood' (hebr. adom), waarvan de naam Edom is afgeleid, zoals we eerder hebben ontdekt.

Adom > in het grieks 2 mogelijkheden:

- eruthros (ἐρυθρός)
- pyrros (πυρρός)

Eruthros > komt twee maal voor in de Beriet Chadasjah:

- Handelingen 7: 36
- Hebreëen 11: 29

In beide teksten wordt gesproken over de 'Rode' zee, dit lijkt ons niet verder te helpen

Pyrros > Wordt in de Septuaginta verschillende keren gebruikt voor Adom, waarvan Edom is afgeleid.

Pyrros komt ook 2 keer voor in Beriet Chadasjah:

– Openbaring 6:4: En een ander paard ging uit, dat rood was; en dien, die daarop zat, werd macht gegeven den vrede te nemen van de aarde; en dat zij elkander zouden doden; en hem werd een groot zwaard gegeven.

– Openbaring 12:3: En er werd een ander teken gezien in den hemel; en ziet, er was een grote rode draak, hebbende zeven hoofden, en tien hoornen, en op zijn hoofden zeven koninklijke hoeden.

Wellicht kunnen deze teksten ons verder helpen!

Op. 6: 4 > een rood paard, gecombineerd met 'wegnemen van vrede' en het 'vergieten van bloed'.

We hebben gezien dat Esaw verbonden is met Kajin en Nimrod, die beiden bekend staan om het vergieten van bloed.

Ook in de Joodse overlevering, o.a. de verschillende targoemien, zien we dat Esaw in verband gebracht wordt met het vergieten van (onschuldig) bloed.

Laten we verder kijken, misschien kunnen we meer ontdekken!

Op. 12: 3 > ... een grote rode draak, hebbende zeven hoofden, en tien hoornen, en op zijn hoofden zeven koninklijke hoeden (Gr. diadeem, ofwel: kroon).

De rode draak wordt in 12: 9 bekend gemaakt als de 'oude slang', zie dia 18.

(In dia 88, 89 en 90 zal ik daar nog wat dieper op ingaan)

De zeven hoofden en tien hoornen betekenen de 7 wereldrijken en de 10 koninkrijken daaruit voortkomend, waardoor de draak, de oude slang geregeerd heeft door de eeuwen heen.

De draak gebruikt zijn macht via de wereld- en koninkrijken om te strijden tegen de vrouw, Jisra'eel, die gekroond is met 12 sterren, de 12 stammen van Jisra'eel, zie Gen. 37: 9

De kronen op de hoofden betekend dat de macht in hoofdstuk 12 nog bij de hoofden (wereldrijken) ligt.

Deze wereldrijken waarvan de draak zich heeft bediend in zijn strijd tegen Gods volk Jisra'ël zijn:

1-Egypte

2-Assyrië

3-Babel

4-Perzië/Medië

5-Griekenland

6-Rome

7-Romeinse christenrijk (dit is dus het laatste wereldrijk waarover wordt gesproken in de bijbel, het wereldrijk van de Messias buiten beschouwing gelaten)

Het Romeinse 'christen'rijk

Toen Constantijn zich 'bekeerde' tot het 'christendom', leek het voor de draak het einde van de macht waardoor hij Jisra'eel kon bestrijden (zie: de dodelijke wond aan het hoofd in Op. 13: 3), maar dit veranderde toen het 'christenrijk' zich ging vermengen met het heidendom, en zich in de plaats van Jisra'eel ging stellen, antichristelijk werd. De 'dodelijke wond' werd genezen!

Dit rijk is later in (10) koninkrijken uiteen gevallen.

Dit laatste rijk is het rijk waarover het gaat in dit laatste Bijbelboek Openbaring

Deze wereldrijken, m.u.v. Mitsrajim, vinden we in de TeNaCh in een ander beeld terug in Dani'eel 2, het beeld wat koning Nevoechadnetsar ziet in een droom.

Hier komen vijf verschillende rijken aan de orde, namelijk:

- 1-Babylonische rijk
- 2-Medisch/Perzische rijk
- 3-Griekse rijk
- 4-Romeinse rijk
- 5-Romeinse 'christen'rijk

In Dan. 7 vinden we 4 van deze koninkrijken terug in de gedaante van 4 dieren die opkomen uit de zee, te weten:

- 1- **Babylonische rijk** (leeuw, zie Op. 13:2, met arendsvleugels)
- 2- **Perzisch/Medische rijk** (beer, zie Op. 13:2)
- 3- **Griekse rijk** (luipaard/pardel, zie Op. 13:2, met vier vleugelen/koppen)
- 4- **Romeinse rijk** (een verschrikkelijk dier en gruwelijk en zeer sterk; en het had grote ijzeren tanden.....; en het had tien hoornen, Op. 13:1)

Waarschijnlijk moeten we dit zo zien, dat het Romeinse rijk en het Romeinse 'christen'rijk hier ineengeschoven zijn, de tien hoornen (koninkrijken) volgen m.i. namelijk op het laatste wereldrijk, het Romeinse 'christen'rijk.

Daaruit blijkt dan wel het bijzondere van dit rijk, je kunt het zien als twee rijken die elkaar opvolgen, maar ook als één rijk, d.w.z: het Romeinse 'christen'rijk verschilt in wezen niet van het voorgaande Romeinse rijk.

We gaan nu terug naar Openbaring 12

De zeven hoofden en tien hoornen > dit brengt ons naar Openbaring 13: 1-9 en Openbaring 17

Op. 13: 1; Een beest met zeven hoofden en tien hoornen

> hier zijn we al verder in de tijd, de macht ligt nu bij de koningen/koninkrijken, gezien de kronen die zich nu op de 10 hoornen bevinden.

13: 2; De draak geeft hem zijn kracht en zijn troon en grote macht.

13:7; Het beest wordt macht gegeven om oorlog te voeren tegen de heiligen, en om die te overwinnen
> *de link met bloed, rood/edom*

Het tweede deel van Op. 13 gaat over een ander beest, nl. het beest uit de aarde.

Waar het eerste beest meer de wereldlijke, politieke macht uitbeeldt, daar gaat het bij het tweede beest meer om de geestelijke kant.

Het doet zich voor als het lam, maar spreekt als de draak!

Dit blijkt wel in vs. 16.

God wil dat wij zijn geboden als een teken op onze hand en aan ons voorhoofd dragen, Deut. 6: 8, maar dit beest heeft de tijden en de wet (torah) veranderd en geeft zijn geboden als een teken aan de rechterhand en het voorhoofd.

En allen die het beeld van het beest niet aanbidden moeten gedood worden.

Zoals uit het geheel blijkt werken deze twee beesten nauw samen.

Dit is bijzonder van toepassing op Rome. Rome (het Vaticaan) is er altijd op uit geweest om zowel geestelijk als politiek de macht in handen te krijgen en te houden.

We zullen dit terugzien in Openbaring 17

Op. 17 > hier vinden we de zeven hoofden en tien hoornen terug bij het beest waarop de vrouw zit, vs. 3.

Het is duidelijk dat dit hetzelfde beest is als in Op. 13: 1-10.

Hier, in 17: 3 zien we dat dit beest scharlakenrood is.

Rood dus, evenals de draak, en daarmee verwijzend naar Edom

De vrouw [de gemeente van Jisraël in de lijn van de apostelen (= “uitgezondenen”) van Jesjoe'a de Messias], die in het Romeinse 'christen'rijk tot een hoer is geworden, zit op het beest, en is ook bekleed met purper en scharlaken (**rood, edom**). Ook hier weer de verwijzing naar bloed.

Dit wordt bevestigd in vs 6: En ik zag, dat de vrouw dronken was van het bloed der heiligen, en van het bloed der getuigen van Jesjoe'a.

Ook hier zien we dat de vrouw /hoer (geestelijke macht) op het beest (wereldlijke macht) zit en dat de koningen gehoereerd hebben met deze vrouw/hoer. Dat ze op het beest zit wil zeggen dat ze door haar (de wereldlijke macht) gedragen wordt.

Het is haar doel om het beest te leiden, te besturen en te beteugelen en zich door haar te laten bedienen.

Maar uiteindelijk zullen de koningen de hoer haten en haar berooid en naakt achterlaten, en zullen haar vlees eten en haar met vuur verbranden, vs. 16.

En **de vrouw is de grote stad**, [Babylon, ofwel 'het derde deel' van de aarde (Op. 16: 19)] die het koningschap heeft over de koningen van de aarde, Op. 17: 18.

Deze stad is dus het voormalig Romeinse ('christen')rijk, ofwel het zogenaamd 'christelijke' Europa, ook wel 'het Noorderland' genoemd, Zach. 2: 6.

En wellicht kunnen we daar ook (een deel van) de naties die uit Europa zijn ontstaan onder rekenen, in ieder geval op het noordelijke deel van de wereld, nl. de Verenigde Staten van Amerika.

Het einde van Edom

– Bemidbar (Numeri) 35, de bloedwreker (Hebr. Go'eel haDam - גֹּ'עַל הַדָּם)

De taak van de lossers betreft niet alleen het vrijkopen en teruggeven van de erfenis maar ook het wreken van onschuldig vergoten bloed. Daaraan heeft Edom zich schuldig gemaakt, daaraan heeft hij ook zijn naam te danken. De grote Go'eel, de Masjie'ach zal het onschuldig vergoten bloed aan Edom (Rome) wreken. Op Edom zal komen al het rechtvaardige bloed dat vergoten is op aarde, van het bloed van de rechtvaardige Abel af, tot op het bloed van Zacharia de zoon van Barachia, Matth. 23: 35, en tot op het bloed van de laatste martelaar die gedood is door Edom, omwille van de waarheid.

Dit vinden we terug in Jes. 34, het oordeel over Edom.

Vandaar dat de vrijgekochten in Jes. 35:10 ge'oeliem genoemd worden en in Jes. 63:4 worden zij 'ge'oelaj' (Mijn gelosten) genoemd. De bloedwreker, de Go'eel haDam heeft dan dat deel van zijn taak aan Edom volbracht.

Als het oordeel over Edom komt zal zij gelijk Sedom en 'Amorah worden, Jes. 13: 19.

Daarom: 'gaat uit van haar opdat gij aan haar zonden geen gemeenschap hebt, en van haar plagen niet ontvangt', Op. 18:4.

Want op de berg Tsion en te Jeroesjalajim zal ontkoming zijn, Jo'eel 2: 32.

Verdieping

m.b.t.

'de slang'

en

'de Rode Zee'

Nog even wat dieper ingegaan op 'de slang'

Het woord slang in het Hebreeuws is Nachasj, נַחַשׁ. Dit woord is opgebouwd uit de letters noen נ, chet ח en sjen ש.

Bij elkaar opgeteld heeft dit woord de getalswaarde: $50 + 8 + 300 = 358$

Een ander woord met dezelfde getalswaarde, het moet ons niet verbazen, is het woord Masjiach, מַשִּׁיחַ.

Dit woord is opgebouwd uit de letters mem מ, sjen ש, jod י en chet ח.

Getalsmatig is dit: $40 + 300 + 10 + 8 = 358$

Hier zien we dat de slang door God al aangemerkt wordt als de imitator van de Masjieach, als degene die doet voorkomen alsof hij het rijk van de Masjieach zal realiseren, maar door een andere weg dan die God heeft voorgesteld.

Daarom zal ook steeds weer blijken dat hij dat niet kan waarmaken.

Maar die imitatie wordt ook zichtbaar in de manier waarop hij zich manifesteert.

Zoals God zichzelf in deze wereld vertoont in het vlees/lichaam in de persoon van de Messias, zo verschijnt ook de slang in deze wereld in het vlees/lichaam in de gedaante van Edom, en in het verlengde daarvan in de gedaante van de Paus als persoon.

Zoals God (en zijn lichamelijke vertegenwoordiger, de Masjeach) een volk heeft dat hem dient, Jisra'el, zo heeft ook de slang (en zijn lichamelijke vertegenwoordiger, Esaw/Edom/de paus) een volk dat hem dient, nl: het volk Edom.

Dat is het volk wat nu geografisch gevonden wordt in het gebied van het voormalig Romeinse ('christen')rijk, het (laatste) wereldrijk en de koninkrijken die daaruit voortgekomen zijn.

Dat is het (anti)'christelijke' Europa, wat al eeuwenlang hoereert met Rome/de paus en alle volken tot diezelfde hoererij heeft gebracht en Jisra'eel verdrukt en vervolgt.

Nog even terug naar 'de Rode Zee'

We hebben hierboven gezien dat er twee griekse woorden zijn die gebruikt worden voor het hebreeuwse 'adom' (dia 68).

Het eerste woord 'eruthros' (ἐρυθρός) wordt gebruikt in Hand. 7:36 en Hebr. 11:29, en wordt beide keren gebruikt voor de “Rode” Zee.

Ik heb daar toen aangegeven: “dit lijkt ons niet verder te helpen”.

Volgens de JFB bijbelverklaring is de 'Rode Zee' vernoemd naar Edom, Jer. 49:21.

Nu, het geheel overziend, kunnen we m.i.begrijpen wat dit ons heeft te zeggen. De zee die in Hand. en Hebr. de 'Rode' Zee wordt genoemd, wordt in de TeNaCh (Torah, profeten, geschriften) jam soef – יָם סוּף – 'de Rietzee' genoemd.

Dit is de zee waarin de Mitsrajim (Egyptenaren) zijn verdronken toen zij het volk Jisra'eel achtervolgden toen zij uit Mitsrajim (Egypte) wegtrokken.

We weten nu ook, uit het boek Dani'eel en het boek Openbaring, dat de wereldrijken, en de koninkrijken die daaruit voortgekomen zijn, met elkaar verbonden zijn, en gedreven worden door één geest.

Het is één 'rode' draak met zeven hoofden en tien hoornen.

De strijd van de wereldrijken en koninkrijken [tegen (de God van) Jisra'el] is de strijd van de rode draak [tegen(de God van) Jisra'el].

Maar ook omgekeerd:

De strijd **tegen** de wereldrijken en koninkrijken is de strijd **tegen** de rode draak.

In ieder wereld-/koninkrijk dat ten onder is gegaan, dus ook Mitsrajim (Egypte), is a.h.w. de rode draak een stukje ten onder gegaan.

Dat 'de rode' (Edom, Rome/(valse) christendom) het laatste rijk is betekent dat dit het rijk is waarin het meest zichtbaar zal zijn van 'de rode draak'. Van al die rijken vertoond dit laatste rijk de meeste kenmerken/eigenschappen van de rode draak. Hij zal alles in het werk stellen om toch nog zijn doel te bereiken.

Dat de Rietzee later ook de 'Rode' Zee genoemd wordt betekent dat dit, figuurlijk gesproken, de zee is waarin uiteindelijk, met de (weder)komst van de Messias, 'de rode' zal omkomen.

Het zal een min of meer vergelijkbare situatie zijn als met de bevrijding/uittocht uit Mitsrajim (Egypte). De 'rode', die eeuwenlang het bloed van zowel Joden als bijbelgetrouwe Christenen heeft vergoten, zelfs wereldwijd ontzaglijk veel bloed heeft vergoten, zal dan zelf omkomen in de zee van oordeel.

Daarover gaat het in het boek Openbaring, dat is 'de dag van Adonai', Op. 1: 10

[Dat is dus ook de betekenis van de doop:

We gaan onder in de zee als teken van het feit dat we in ons leven Esaw/Edom hebben achtergelaten/begraven.

Vanaf dat moment behoren we bij Ja'akov/Jisra'eel en kan er dus geen sprake meer zijn van afgunst of haat tegen Jisra'eel, en dus ook niet tegen Jehoediem (Joden).

Antisemitisme en vervangingstheologie is verleden tijd.

Als dat niet het geval is, is Edom niet werkelijk afgelegd/begraven, en is onze doop een schijnvertoning]

Deze (oordeels)zee komen we ook tegen in het boek Openbaring, in 4: 6 en 15: 2.

In Op. 4:6 wordt gesproken over een glazen zee. Nu staat dit gedeelte al in het teken van oordeel d.m.v. de troon en de 24 tronen, zie ook Matth. 19:28.

In Op. 15:2 staat de zee in het teken van verlossing en overwinning.

Er wordt muziek gemaakt en het gezang van Mosjeh en het gezang van het Lam worden gezongen.

Deze zee is dus duidelijk verbonden met Ex. 15, waar Mosjeh met de Jisra'elieten het overwinningslied zingt, nadat Fara'o met zijn leger in de zee is verdronken.

Daarmee is de cirkel rond!

Par'oh (Fara'o) en Mitsrajim (Egypte) zijn a.h.w. een eerdere verschijning van 'de rode' [Edom (Rome/(valse) christendom)].

Het oordeel over, en de ondergang van Egypte zijn een voorafschaduwning van het oordeel over, en de ondergang van Edom, bij ons bekend als Rome.

In de Bijbel wordt dit ook aangeduid als Babel/Babylon, ofwel 'het derde deel van de aarde', Op. 8:7-13; 16:19.

Dat de naam 'Rode' Zee gebruikt wordt voor 'Rietzee' is wel te verklaren.

Zoals aangegeven; de Hebreeuwse naam is – יָם־סוּף – jam soef.

'Soef' betekent riet, maar heeft als werkwoord de betekenis 'tot een eind komen'

In natuurlijke zin is dat goed te begrijpen.

Riet groeit van nature op de overgang van land en water.

Waar het riet begint komt het land tot een eind, en vanaf de zee bekeken komt de zee tot een eind waar het riet begint.

Vrij vertaalt kan 'jam soef' dus ook betekenen 'de zee van het einde', zie ook Op. 18: 21.

Dat is het einde van de overheersende macht van Egypte, maar ook het einde van Edom en alle tussenliggende wereldmachten.

Om het met de woorden van Dani'eel te zeggen: het hele beeld, waarin al die rijken vertegenwoordigd zijn, zal vermorzeld worden en het koninkrijk van de Messias, Jisra'eel, zal de gehele aarde gaan vervullen.

Dan is de tijd voorbij voor de rode draak, voor de oude slang, Op. 20:10.

Dan is de tijd voorbij (Op. 10: 6) voor die rijken (Op. 11:15) en voor allen die zich niet van haar hebben losgemaakt.

Amalek (Edom)

en

nazi-Duitsland

De verbinding tussen Amalek en Nazi-Duitsland

Agag >>> Poeriem

Wie is de ultieme vijand van het Joodse volk in de geschiedenis?

De natie van Amalek. Dit is het volk dat het kwaad verkort weergeeft en rebelleert tegen God. Er is een gebod in de Bijbel om ze van de aardbodem te vegen.

Met Amalek is geen compromis mogelijk. Het is een gevecht naar de finish. Dit is een natie wier pathologische haat voor Joden zo groot is dat zij geen genade kennen. Als hen de kans wordt gegeven dan zullen zij geheel Jisra'eel, waaronder de Joden, van de aardbodem laten verdwijnen.

Vandaag de dag, hoewel Amalek zeker en helaas bestaat, kunnen we niet met zekerheid zeggen wie of waar ze zijn.

Er is echter een opmerkelijk verhaal.

Toen keizer Wilhelm van Duitsland, Jeroesjalajim bezocht tijdens zijn reis naar het Heilige Land, kwamen bijna alle religieuze leiders van Jeroesjalajim naar de stadspoorten om hem te begroeten.

Rabbi Yosef Chaim Sonnenfeld (d.1932), de geestelijke leider van Asjkenazische Joden in Jisra'eel in die tijd, ging echter niet.

Toen hem werd gevraagd over zijn weigering antwoordde hij dat, hoewel de keizer zelf verdiende hem die eer te geven, "ik heb een traditie/overlevering dat Duitsland Amalek is."

Als de uittocht op gang komt!

We weten uit het boek Exodus dat, korte tijd nadat de exodus op gang kwam, Amalek het volk Jisra'eel aanvalt in de rug, waar zich het weerloze deel van het volk bevindt, zie dia 43 t/m 45.

Een vergelijkbare daad vindt plaats in de eerste helft van de 20ste eeuw.

Nadat in de tweede helft van de 19de eeuw de aliyah op gang komt, komen begin 20ste eeuw de nazi's op onder leiding van Adolf Hitler, om weerloze Joodse mannen, vrouwen en kinderen om te brengen in vernietigingskampen.

Jisra'eel kan zich op dat moment niet verdedigen omdat het geen eigen leger heeft in de verstrooiing/ballingschap.

Terwijl zij de woorden “Gott mit uns” op hun kleding dragen, vrezen ook zij (de nazi's) God niet, maar proberen zij het volk van God op een lafhartige manier om te brengen.

Purim Fest 5707 / 1946

Neurenbergse processen:

– 10 Nazi-kopstukken opgehangen

De 11de, Hermann Göring had, de nacht voor de voltrekking van het vonnis, zelfmoord gepleegd.

[Dit komt overeen met een verhaal in de Talmoed over de dochter van Haman (zijn 11de kind) die, de nacht voordat de 10 zonen van Haman werden opgehangen, zelfmoord pleegde]

– de 7de die berecht werd, Julius Streicher genaamd, riep vanaf het schavot:
“Purim Fest 1946”

Deze man legde dus zelf de link met Haman, Amalek en Poerim

[– Kleine letters (4 stuks) in de namen van de 10 zonen van Haman in het boek Ester vormen het getal 5707.

Het jaar 5707 volgens joodse rekening, komt overeen met het jaar 1946, het jaar van de Neurenbergse processen??? (is niet in idere TeNaCh te vinden)].

Tijdens deze processen zijn (alleen) de belangrijkste kopstukken van de nazi's berecht.

Veel anderen zijn gevlucht.

Zij maakten gebruik van de zogenaamde 'rattenlijn'.

Via kloosters werden vooraanstaande nazi's geholpen naar Zuid-Amerika, Egypte, Syrië en zelfs de VS te vluchten.

Met name Alois Hudal, Titulaire bisschop en vertrouweling van paus Pius XII, sympathisant van het Nazi-regime, wordt genoemd als degene die de nazi-vluchtelingen aan vervalste paspoorten hielp zodat ze veilig naar het buitenland konden vluchten. Verschillende van deze gevluchte misdadigers zijn later opgespoord door de Israëliëse geheime dienst.

De op 20 september 2005 overleden nazi-jager Simon Wiesenthal zei vlak voor zijn dood:

‘Alle wegen (van deze misdadigers) naar de vrijheid liepen via Rome’....

Edom en Amalek, de broeders in het kwaad, niet alleen tegen Jisra'eel, maar tegen de gehele mensheid en de gehele schepping.

Nog steeds is hun gedachtenis niet uitgedelgd van onder de hemel, maar de tijd is nabij!

Edom

en de

Europese naties

na WO II

De verbinding tussen de Europese naties en Edom na W.O. II

Nadat Europa bevrijd werd door de Geallieerden, probeerden de Joodse overlevenden zich een weg te banen naar het land (Palestina) Jisra'eel. Dit werd door de strenge immigratiewetten van de Britten vaak gedwarsboemd.

Het kwam dan ook bijvoorbeeld voor dat een schip genaamd Exodus 1947 met aan boord duizenden overlevenden, teruggestuurd werd naar Europa waar de passagiers gedwongen werden uit te stappen in Duitsland, het land waar korte tijd daarvoor 6 miljoen Joodse mensen op afschuwelijke manier zijn vermoord.

Ook nu nog probeert men te voorkomen dat Joodse mensen zich vestigen in Jisra'eel. Hierin zien we duidelijk de houding van Esaw/Edom die probeert te beletten dat Ja'akov kan terugkeren naar het land dat hem door JHWH is beloofd.

Het begrijpen van de relatie en rivaliteit tussen Ja'akov en Esaw is het begrijpen van het diep gewortelde antisemitisme van de (Europese) naties die voortkomen uit Rome. Wat er ook gebeurt, de afstammelingen van Esaw zullen Ja'akov (Jisra'eel) haten.

*Het huwelijk van
Esaw/Edom
met de dochter
van Jisjma'eel*

Wat heeft in dit verband het huwelijk van Esaw met de dochter van Jisjma'eel te betekenen?

Als we dit profetisch willen bekijken is het belangrijk te weten wie de nakomelingen van Jisjma'eel zijn. Zowel door moslims, als in de joodse en christelijke traditie wordt Jisjma'eel gezien als de voorvader van de arabieren.

De arabieren zijn niet altijd moslim geweest. Tot +/- de 7de eeuw van de chr. jaartelling hadden arabieren meerdere goden die zij aanbaden, waarvan 1 oppergod, Allah.

Vanaf de 7de eeuw kwam de islam op, onder invloed van Mohammed. Hij verklaart dat hij openbaringen van God heeft gekregen d.m.v. de engel Gabriël, en verkondigt vanaf die tijd het monotheïsme.

Volgens de islamitische traditie zijn deze openbaringen opgeschreven in de Koran.

De vraag is of dit een spontaan, op zichzelf staand gebeuren is.

Er is nl. ook een ander verhaal bekend.

Volgens dr. A. Rivera, een voormalig R.K. priester, geboren in 1935, is de islam een product van de R.K. Kerk.

Deze man, opgeleid door Jezuiten, heeft naar eigen zeggen zelf in het Vaticaan andere Jezuiten opgeleid.

Door deze periode in het Vaticaan kreeg hij de kans de uitgebreide archieven over de R.K. Kerk te bestuderen. Deze archieven gaan terug tot het eerste christendom, en beschrijven allerlei gebeurtenissen, waarvan de mensheid niet mag weten. Er zijn onder andere gedetailleerde verslagen van christenvervolging (o.a. onder de Roomse keizer Nero) en martelpraktijken (Inquisitie en Jodenvervolging).

In deze archieven zouden zich, volgens Rivera, geschriften bevinden die aantonen dat de Islam bewust is gecreëerd door de R.K kerk.

Toen in +/- de vierde eeuw bleek dat Arabieren nauwelijks voor het Christendom te winnen waren, en de zogenaamde Donatisten in N-Afrika niet terug zouden keren naar de R.K kerk, moest er een andere oplossing komen.

Die andere oplossing was de Islam, een religie die overeenkomsten heeft met de R.K religie, maar voor de Arabieren, zij het na strijd, op termijn te accepteren was.

Er werden in het geheim 'spionnen' gestuurd naar Arabische stammen die zich niet wilden bekeren tot het Christendom.

Zij vertelden deze stammen dat er een keer een groot leider zou opstaan die alle Arabieren zou verenigen.

Toen een paar eeuwen later Mohammed op het toneel verscheen, was de cirkel rond: dit is de grote leider/profeet die ons zal verenigen.

De zogenaamde 'kerkvader' Augustinus heeft, volgens dit verhaal, hierin al een rol gespeeld.

Door Mohammed onderwijs te geven in het Vaticaan werd deze, door Rome gecreëerde leer van de Islam, op hem overgedragen.

Daarna werd hij, met steun van het Vaticaan, teruggestuurd naar Arabië om Arabieren over te halen tot deze leer.

Door de overeenkomsten met de R.K religie, o.a. Mariaverering (moeder-kind verering), zijn moslims toch met haar verbonden en zijn zij op den duur, zo hoopt men, te winnen voor de R.K kerk en te onderwerpen aan de heerschappij van het Vaticaan en de Paus.

De Paus, die voorgeeft de plaatsvervanger van Jezus hier op aarde te zijn, wordt door Islamieten met respect behandeld. Jezus is volgens de Koran immers een profeet en zijn opvolger is de Paus.

Het Vaticaan hielp met de opbouw van een leger, in ruil voor:

- 1. Eliminatie van de Joden*
- 2. Bescherming van de augustijner monniken*
- 3. Jeruzalem innemen voor de paus.*

Hiervoor kregen ze financiële steun, en Noord-Afrika.

De moslims werden, na verloop van tijd, erg sterk. Joden en bijbelgetrouwe Christenen werden afgeslacht.

De eerste moordpartijen begonnen al toen Mohammed nog in leven was.

In Medina, waar hij naartoe vluchtte vanuit Mekka, liet hij honderden Joden ombrengen.

Het opmerkelijke hierin is, volgens dr. Rivera, dat er nooit rooms katholieken werden afgeslacht.....

Tot zover dr. Rivera over het ontstaan van de Islam.

Het boek van dr. Rivera met de titel 'the Prophet' is in stripvorm te lezen via de volgende link:

http://www.spirituallysmart.com/the_prophet.html

Ook Walther Veith, een Zuid-Afrikaanse 7de-dags adventist, spreekt/schrijft in dezelfde lijn.

Het ontbreekt me aan feitelijke kennis om hier een waardeoordeel over te geven, maar het verbaast me niet als het waar is, ook gezien de vele, op z'n minst opmerkelijke overeenkomsten tussen het Rooms-katholicisme en de Islam.

Ik kan me voorstellen dat de Islam na verloop van tijd zo sterk geworden was, dat zij zich van de Paus niets meer aantrok.

Zij waren voor het (valse) christendom onbruikbaar geworden.

Misschien was dat een van de redenen waarom, na verloop van tijd, het Christendom de strijd aanbond met de Islam, met als hoogtepunt de kruistochten die zich richtten tegen zowel Joden als Islamieten.

Verder is bekend dat, in de tweede wereldoorlog, de Islam aan de kant van de nazi's (volgens Rivera ook een product van de Jezuïeten) stond.

Verschillende belangrijke nazi-kopstukken vonden in Egypte en Syrië een veilig heenkomen na WO II, en van hun kennis werd gretig gebruik gemaakt door deze landen.

Bijzonder tekenend is het ook om te zien hoe de Paus (het Vaticaan) probeert de banden met de Islam aan te halen.

Uitspraken van de huidige paus Franciscus in die richting, laten aan duidelijkheid niets te wensen over;

“Tussen de Islam en het christendom zijn wezenlijk meer verbindende elementen dan verschillen.

Wij hebben een gemeenschappelijke vader, wij zijn broeders”, wij voeren dezelfde strijd, aldus paus Franciscus.

Het zogenaamd 'protestantse' deel volgt, niet alleen daarin, steeds meer de weg van Rome en is nog steeds met haar verbonden!

Ook nu in onze tijd kiest het 'christelijke' westen de kant van de Islam, tegen de staat Jisra'eel en het Joodse volk.

Edom verbindt zich met Jisma'eel tegen Jisra'eel!

Belangrijk is het m.i. wel om duidelijk te stellen dat niet Jisjma'eel **de** vijand van Jisra'eel is maar Edom.

Tot nu toe is Jisma'eel echter wel een bondgenoot van Edom

Edom

in de Joodse

traditie/overlevering

– Gen. 15:12 in Jer. Targum:

En als de zon was ondergegaan viel een diepe slaap op Avraham. En ziet, Avraham zag 4 koninkrijken die moeten opstaan om zijn kinderen onderwerping en terreur te brengen. Het gewicht van de duisternis viel op hem: terreur, dat is Babel; duisternis, dat is Medië; grootheid, dat is Griekenland;

wreedheid, dat is Edom (Rome), dat vierde koninkrijk zal vallen en nooit meer opstaan tot in alle eeuwigheid

Rasji Psalm 80: 14

[Waarom zou] het zwijn van het woud [**Esaw (Rome)** nl. Daniel 7: 7)] het uitwroeten en het kruipend gedierte van het veld het afgrazen?

Targum Psalmen Ps. 108

En nu, omdat ik heb gezondigd, wie zal mij leiden tot het fort van het goddeloze **Rome**?

Wie leid me naar **Constantinopel van Edom**?

Rasji op Gen. 36: 43

De vorst Magdiel [**Rome**], de vorst Iram. Dit zijn de vorsten van **Edom** naar hun woningen, in het land van hun bezitting. Dit is **Esaw, de vader van Edom.**

Rasji op Dan. 2:40

En het vierde koninkrijk [(**Rome**, de ijzeren benen, die "vierde" zijn na goud, zilver en koper)] zal hard zijn als ijzer, aangezien ijzer [dat wil zeggen, een ijzeren hamer] alles verplettert en onderwerpt. En zoals ijzer, dat alles vernietigt [(deze metalen die je zag in het beeld)], zo zal het verpletteren en verbrijzelen (hen).

...en op Dan. 7:7

Daarna zag ik in een nachtgezicht [(een andere avond, deze compenserende de andere drie)], en zie, een vierde dier [(**Rome**)], vreselijk en gruwelijk, en zeer sterk; en het had grote ijzeren tanden, het at en verbrijzelde en vertrad het overige met zijn voeten; en het was verschillend van al de dieren die vóór hetzelfde geweest waren; en het had *tien hoornen.

* Zie Op. 13: 1; 17: 3

...en op Dan. 11: 21

Daarna zal er een verachte in zijn plaats opstaan [Esaw (Rome, namelijk Obadjah. 1: 2)], aan wie de majesteit van het koninkrijk niet wordt toegekend. Maar hij zal in stilheid komen en het koninkrijk houden met subtiliteit.

...en op Dan. 11: 36

En de koning [van Rome] zal doen wat hij wil, en hij zal zich *verhogen en verheffen boven iedere machtige (god?). **En tegen de Machtige der machtigen (God der goden?) zal hij "wonderlijke dingen" spreken [dat wil zeggen, hij zal godslasteringen spreken]; en hij zal voorspoedig zijn, totdat de gramschap [van God tegen Israël] voleind is; want het is vast besloten, het zal geschieden.

* 2 Thess. 2: 4

** Op. 13: 5-6

Kli Jakar op Gen. 25: 23

"Ha-Shem zei tegen haar: Twee volken zijn in uw schoot" - dit zijn Rebbi [Jehoeda ha-Nasi, en zijn vriend, de Romeinse keizer] Antoninus!

Dit was het verschil dat haar gebed maakte, dat Esav ook kosher nakomelingen zou krijgen zoals Antoninus [aangezien Esaw de stamvader van Rome is], en alle andere rechtvaardige bekeerlingen.

Ramban op Gen. 32:4

Een ander concept waarop hier wordt gezinspeeld, is, dat alles wat zich heeft voorgedaan bij onze voorvader met Esau, zal zich herhalen bij ons en de afstammelingen van Esau. Het is daarom passend voor ons om de inspanningen van Ya'akov die 3 strategieën voor zijn ontmoeting met Esau heeft geïnitieerd te emuleren; Gebed, cadeautjes, en oorlog. Onze wijzen zien dit doorschemeren in deze sidra zoals ik later zal uitleggen.....

Naar mijn mening zinspeelt dit detail op het feit dat we de oorzaak zijn van onze eigen ondergang door de handen van Rome. In de Tweede Tempel periode, maakten de Hasmonese koningen een verdrag met Rome en ... een aantal van hun vertegenwoordigers ging zelfs naar Rome en op het einde, dit was de eerste stap van ons vallen in hun handen.

Talmoed Megillah 6 (einde 6a – begin 6b)

R. Yitzchak zei ook:

Wat wordt bedoeld met het vers, "Geef niet, o Heer, de wensen van de goddeloze, bevorder zijn kwaad voornemen niet, opdat zij zich niet verheffen, Selah (Psalm 140: 9)?

Ja'akov zei voor de Heilige, gezegend zij Hij: "Meester van het Universum, geef niet aan **Esaw, de goddeloze**, de wens van zijn hart, bevorder zijn kwaad voornemen niet: dit verwijst naar **Germania uit Edom** want als ze maar voortgaan zullen zij de hele wereld vernietigen.

Rasji tekent hierbij aan:

Germania (Germany): de naam van een koninkrijk en het is **Edom (Rome)**

Zoals we hierboven hebben kunnen zien; ook in het Jodendom ziet men Rome als Edom.

In eerste instantie betrof dit het Romeinse wereldrijk, de, om zo te zeggen, wereldlijke macht.

Later ging men dit doortrekken naar de 'geestelijke' macht van Rome, d.w.z: het Vaticaan en de Paus.

Als laatste dit gedeelte met een duidelijke boodschap – Talmoed - Megillah 6a

R. Yitzchak zei:

"Ekron zal worden uitgeroeid", Zefanja 2: 4: dit is **Caesarea , de dochter van Edom**, die een metropool van koningen was.

Er zijn mensen die zeggen dat dit betekent dat er koningen werden opgevoed. En er zijn mensen die zeggen dat koningen daar werden benoemd.

Caesarea en Jeruzalem [zijn rivalen]. Als iemand tegen je zegt dat beide zijn vernietigd, geloof hem niet; Als hij zegt dat beide floreren, geloof hem niet;

als hij zegt dat Caesarea verwoest is en Jeruzalem bloeit, of dat Jeruzalem verwoest is en Caesarea floreert, kun je hem geloven, zoals het zegt: "Ik zal vervuld worden, zij is verwoest" (Ezechiël 26: 2); als deze is vervuld, wordt die verwoest, en als die vervuld is, is deze verwoest.

R. Nahman b. Yitzchak heeft dezelfde les afgeleid van hier: "En de ene natie zal sterker zijn dan de andere natie" (Genesis 25:23).

En van Caesarea wordt gezegd in Megillat Taänit 3.3:

Het is nu Caesarea van Rome (afstammelingen van Edom).....

Caesarea (lees: **Edom/Rome**) en Jeroesjalajim zijn rivalen.

Caesarea en Jeroesjalajim kunnen niet samengaan, de één floreert en de ander is verwoest of omgekeerd.

Dit geldt ook voor ons.

Of Jeroesjalajim floreert in ons, of Rome.

We kunnen niet een dienaar van Edom en van Jisra'eel zijn.

We kunnen niet luisteren naar Rome en naar Jeroesjalajim.

Uit Jeroesjalajim komt het woord van JHWH, maar uit Rome het woord van de antichrist, van de tegenstander, de draak.

Laten we ons reinigen van alles wat van Edom/Rome is zodat we niet gereinigd hoeven te worden door het vuur van JHWH wat komt over Edom/Rome, we niet ten onder hoeven te gaan in de Rode zee, de Zee van het Einde, maar met de rest van Jisra'eel mogen ingaan in de bruiloftszaal.

D.w.z. dat we het Koninkrijk van de Messias mogen binnengaan en het gezegende aardrijk mogen beërven.

Edom

in de

Christelijke

traditie/overlevering

In mijn zoektocht m.b.t. dit onderwerp vond ik een aantal gedachten over Edom

Augustinus 354-430

Volgens Augustinus moet de kerk (het christendom) gezien worden als Jisra'el en het Joodse volk als Edom.

De Joden hebben immers de Messias (Jezus) gekruisigd, en de volgelingen van Jezus vervolgd en gedood.

Dit schijnt toen een gangbare uitleg te zijn geweest van 'christelijke' exegeten.

Een voorbeeld van deze gedachte vinden we bij Augustinus' uitleg van Jes. 63: 1-4

Hij ziet hierin de uitvoering van Gods wraak over de Joden.

Personen die Augustinus hierin volgden, en met name genoemd worden zijn:

- de exegeten van de Glossa Ordinaria
- Dionysius de Karthuizer
- Luther

Ook zijn uitleg van Psalm 59: 11-15 laat zien dat hij Dawied ziet als 'de kerk' (christendom), en koning Sja'oel als de Joden, de vijanden van 'de kerk'.

*Wel is waar dat het deel van de Joodse leiders/het Joodse volk wat Jesjoe'a heeft gedood door kruisiging, en zijn volgelingen heeft vervolgd en gedood, zich heeft verbonden met Edom (Rome), en ook zelf de handelwijze van Edom heeft gepraktiseerd. Hierin zijn zij inderdaad Koning Sja'oel nagevolgd, die de 'gezalfde' David vervolgde en wilde doden, en, geholpen door **de Edomiet Doëg**, de priesterfamilie heeft omgebracht.*

Rav. Sja'oel (Paulus) laat echter duidelijk genoeg zien dat wij, gelovigen uit de heidenen, ons niet moeten beroemen tegen de takken (de Joden), maar moeten vrezen, want God zal ook ons niet sparen als wij niet bij de goedertierenheid blijven, Rom. 11: 16-26.

Dat het Christendom niet bij de goedertierenheid is gebleven lijkt me duidelijk.

Het Christendom begon zich te vermengen met het heidendom en los te maken van de Bijbels-Joodse wortels. Toen het Christendom tenslotte wereldlijke macht kreeg kwam de geest van Edom nog duidelijker openbaar, en werd zichtbaar dat Edom zich in de gemeente had gevestigd.

Deze geest, dit karakter van Edom in de christelijke gemeente werd duidelijk zichtbaar in een ongeneselijke afkeer van m.n. de Torah en afkeer van, en haat tegen de Joden.

De uitleg van Augustinus van deze psalm is misschien puur theologisch bedoeld, het is niet bekend dat hij heeft opgeroepen tot geweld tegen Joden, maar is eeuwenlang bepalend geweest voor de visie van 'de kerk' (het Christendom) op de omgang met de Joden. Later zijn zijn uitspraken gebruikt door hen die, uit haat tegen Joden, hen vervolgden en verdrukten.

M.n. vanaf de tijd van de kruistochten is het Christendom gewelddadig opgetreden tegen het Joodse volk.

Johannes Calvijn (1509-1564)

Gelukkig zijn er ook andere geluiden.

Iemand die hierin duidelijk een andere weg is gegaan is Johannes Calvijn.

Uit zijn geschriften blijkt dat hij het vaak oneens is met Christelijke uitleggers.

Hij vindt dat er heel vaak geforceerde uitleggingen gegeven worden van m.n. oudtestamentische teksten.

Deze worden, als men er maar enigszins aanleiding toe ziet, uitgelegd naar het Nieuwe Testament, naar Jezus.

Naast het feit dat men op deze manier Gods Woord geweld aandoet, schrijft hij, maakt het christendom zich onnodig belachelijk, m.n. bij de Joden.

Een goede uitleg van de Bijbel komt slechts tot stand als men het gedeelte laat spreken in zijn context.

Calvijn ziet duidelijk dat de gelovigen uit de heidenen zijn geënt op de edele olijf, bij Jisra'eel zijn ingevoegd.

Jisra'eel blijft Gods uitverkoren volk.

Als Calvijn dus over 'de kerk' spreekt, ziet hij dat als Jisra'el met de gelovigen uit de heidenen.

Vanuit die houding ziet hij de Joden als volwaardige gesprekspartners en raadpleegt hij de Joodse uitleggers om tot een goede Bijbeluitleg te komen.

Hierin volgt hij m.i. de les van Paulus, die zegt dat het voordeel van de Joden in de eerste plaats is, dat hun de woorden van God zijn toevertrouwd.

Toch is hij het ook niet altijd eens met Joodse uitleggers. Hij kan dan harde woorden gebruiken waarin hij hen onkunde en arrogantie verwijt.

Calvijn gebruikt de negatieve houding van Jisra'eel t.o.v. God vaak als waarschuwing aan het adres van de (christelijke) gemeente.

Als God hard optreed tegen de Joden vanwege hun zonden, dan hebben wij, zegt Calvijn, die vergeleken bij het heilige geslacht van de Joden een misgeboorte zijn, niet minder te verwachten.

M.i. gaat Calvijn daarmee in het spoor van Paulus in Rom. 11: 16-26.

Vermeldenswaardig is in dit verband, wat Calvijn schrijft in zijn verklaring van de brief van rav Sja'oel aan de Galaten, de laatste verzen van hoofdstuk 4.

Dit gaat niet over Edom, maar over Jisjma'eel, de vader van de Arabieren (de Islam).

Samenvattend en vrij weergegeven, zegt hij het volgende:
Als er in het huis van Avraham 2 moeders waren, dan is dit zo in de kerk, immers, het huis van Avraham was toen de (ware) kerk.

Zoals in de dagen van Avraham de zoon van de vrije (Jitschak) vervolgd werd door de zoon van de slavin (Jisma'el), zo vindt dit alle eeuwen door plaats in de kerk.

Zo werden de profeten vervolgd en gedood door de slaafse geestelijke leiders en hun volgelingen van die tijd, zo werden Jesjoe'a en zijn volgelingen vervolgd en gedood door de slaafse geestelijke leiders van die generaties, en zo worden wij vervolgd door de paus en de geestelijke leiders van nu.

Calvijn betreft deze uitspraak van rav Sja'oel dus niet domweg op de Joden, maar ziet dit als een realiteit die alle eeuwen door aanwezig is in het huisgezin (de gemeente) van de God van Jisra'eel, ook nu.

Dat Calvijn niet in het spoor van Augustinus gaat m.b.t. Edom blijkt wel uit zijn uitleg van Jes. 63: 1-6.

Samenvattend zegt hij het volgende:

Vs 1. Dit vers is hevig verstoord door christenen door het op (het lijden van) de Messias te betrekken.

De profeet bedoelde zoiets volstrekt niet.

De voor de hand liggende betekenis is dat de Heere voor de ogen van zijn volk te voorschijn komt met rode klederen om zich te wreken aan Edom en aan alle vijanden van zijn volk.

Als de Joden al werden gestraft door God, hoe veel meer zullen de Edomieten en andere openlijke vijanden van God worden gestraft.

We weten dat de Edomieten enigszins waren gerelateerd aan de Joden, ze zijn beide zonen van Jitschak.

Nadat zij de zuivere aanbidding van God hebben verstoord, hoewel ze hetzelfde teken van de besnijdenis droegen, hebben zij de Joden vervolgd met een dodelijke haat.

Zij hebben ook de woede van veel andere vijanden tegen de Joden ontstoken, en toonden dat zij behagen schepten in hun verwoesting, zie ps. 137:7.

De profeet zegt dat het oordeel over de Edomieten zal komen, en niemand zich moet inbeelden dat zij het oordeel zullen ontkomen vanwege de woeste wreedheid waarmee zij brandden tegen hun broeders, want God zal alle slechte mensen en vijanden van de kerk op zodanige wijze straffen om aan te tonen dat de kerk het voorwerp van zijn bijzondere zorg is.

vs. 2. De vergelijking getrokken uit een "wijnpers" is zeer geschikt, want de stad Bosra, dat hij eerder vermeld, lag in een wijnstok-dragend district.

Alsof hij had gezegd: "Er zullen andere wijnen zijn dan die welke gebruikelijk zijn; bloed wordt vergoten in plaats van het sap van de druiven. "

vs. 3. De profeet verklaart nu de visie, en de reden waarom de Heer was bevlekt met bloed.

Het is omdat hij wraak zal nemen op de Edomieten en andere vijanden die zijn volk wreed behandeld hebben.

Hij beschrijft niettemin zijn verbazingwekkende liefde jegens de Joden, in het feit dat hij zichzelf besprenkeld met het bloed van de vijanden op hun rekening; en dat is de reden waarom hij gebruik maakt van het woord 'besmeurt'.

Dit is heel kort weergegeven maar hieruit blijkt al wel dat Calvijn dit gedeelte letterlijk neemt m.b.t. de Joden/Jisra'eel.

Wie/wat Edom is laat hij zich niet over uit, al ziet hij dit wel als een profetie die in de toekomst vervuld zal worden.

In zijn verklaring van Jes. 34: 5 blijkt hij wel overeenkomst te zien tussen Edom en Rome:

Hij vermeldt uitdrukkelijk de Edomieten, die vijandig waren tegenover het volk van God, hoewel zij bloedverwanten zijn, en zich onderscheidt door hetzelfde merk van de religie; want zij waren, zoals we vroeger hebben gezegd, afstammelingen van Esau, (Gen.36: 8) en nakomelingen van Abraham.

Op de huidige dag, op dezelfde manier, hebben we geen dodelijker vijanden dan de roomsen, die publiekelijk dezelfde doop hebben ontvangen met ons, en zelfs Christus belijden, en toch ons wreed vervolgen en zouden ons volkomen willen vernietigen, omdat wij hun bijgeloof en afgoderij veroordelen. Zo waren de Edomieten, en daarom heeft de Profeet hen voornamelijk geselecteerd uit het hele aantal van de vijanden.

In zijn uitleg van Psalm 83:6-9 ziet hij ook overeenkomst met het pauselijke/roomse geweld:

Overigens is het ons zeer nuttig om in dit voorbeeld als in 'een spiegel' te aanschouwen, hetgeen van den beginne met de Kerke Gods geschied is, opdat een zelfde, of een gelijksoortige toestand ons heden niet al te zeer doe sidderen en vrezen, als wij zien dat allen ons vijandig zijn.

Want wij zien hoe de Paus met ene duivelse woede de gehele wereld in rep en roer brengt tegen ons .

Daarom zullen wij, naar welke kant wij onze ogen ook richten, overal vijandelijke legers zien, die het op ons verderf hebben gemunt.

Maar als wij bij ons zelf vastgesteld hebben, dat ons niets nieuws overkomt, dan zal hetgeen er met de Kerk van ouds is geschied, ons opwekken tot lijdzaamheid en geduld, totdat het Gode behage Zijn kracht plotseling te openbaren, die alleen genoeg is, om alle pogingen der wereld te verijdelen.

Tot zover Calvijn in zijn verklaring.

Ik heb niet alle teksten m.b.t. Edom nagezocht, maar in de gedeelten die ik heb gelezen gaat Calvijn niet verder dan deze vergelijking. Ook niet in de verklaring van Obadja. Het lijkt dat hij vooral dicht bij de tekst wil blijven, laat ook zien dat hij de vereniging en het herstel van Jisra'eel verwacht, ja, het zal onder de regering van de Messias beter worden dan in vorige dagen.

Maar hij doet geen verdere uitspraak over wie of wat Edom is in onze eeuwen, dan dat hij de broer is van Ja'akov, afkomstig uit hetzelfde huis, geboren uit dezelfde ouders, maar die hij haat met een dodelijke haat.

Bekend is in ieder geval dat allen die zich konden vinden in de mening en geschriften van Calvijn, o.a. Franse hugenoten en Nederlanders die de Reformatie waren toegedaan, zich sterk verbonden wisten met het Joodse volk. Dit werd mede veroorzaakt doordat Calvijn a.h.w. een 'ballingschap theologie' praktiseerde.

Hij en zijn volgelingen zagen zichzelf als ballingen vanwege de vervolging waar zij mee te maken hadden.

Dit maakt hun/onze situatie vergelijkbaar met Israël/de Joden, die immers ook nog in ballingschap waren/zijn.

De Statenvertalers (1626-1637)

Ook de Statenvertalers zien overeenkomst tussen Edom en Rome, zoals we kunnen zien in de kanttekeningen bij Jes. 63 : 1 (2) D.i. Uit het land van de Edomieten, of van de Edomieten. Versta dit van de vijanden van het volk van God in het gemeen, doch inzonderheid van de geestelijke vijanden, t.w. de duivel en de dienaren van de antichrist (Rome, BvdV), als in Jes. 34:5

In de verzen 2 en 3 wordt verschillende keren verwezen naar o.a. het boek Openbaring, waar het oordeel over Rome/Edom (Babylon) beschreven wordt:

2 (11, 12) rode klederen > Klaagliederen 1:15, Op. 14:19-20, Op. 19:13

3 (14) (druiven)pers > Op. 14:19, 19:15

Bij Jes. 34:

3 (6) De profeet beschrijft in dit en in de volgende verzen, met allegorische of verbloemde woorden, de nederlaag der vijanden van Gods volk, die wel eerst is geschied aan de Assyriërs, Babyloniërs en andere volken, die de Israëlieten jammerlijk hadden vervolgd en beschadigd, maar zij zal eerst volkomenlijk voltrokken worden wanneer Jezus Christus (Je(ho)sjoe'a haMasjie'ach, BvdV), als opperste rechter, de ganse wereld oordelen zal.

5 (16) De Edomieten waren de naaste bloedverwanten der Israëlieten; zij hadden en onderhielden ook de besnijdenis; maar evenwel waren zij derzelve grootste vijanden en vervolgers, en zij zijn een voorbeeld van al de vijanden der kerk Gods, die zich wel beroemen uit dezelve gesproten te zijn, en gebruiken dezelfde sacramenten, maar inderdaad de rechtgelovigen haten.

6 (21) Bozra > Dit was de hoofdstad in het land der Edomieten; en zij is geweest een voorbeeld der stad Rome. Vergelijk hiermede Op. 18:2; van Bozra in Moab zie Jer. 48:24

In de eerder genoemde Psalmen en bij Obadja heb ik geen kanttekeningen gevonden in die richting

Helaas lijken ook de statenvertalers wat van Augustinus overgenomen te hebben, zoals blijkt uit de kanttekeningen bij Joël 3:

2 (3) heidenen > D.i. vijanden Mijner kerk, te rekenen als heidenen, en dienvolgens zowel Joden als heidenen; want de Joden zijn de eerste en bitterste vijanden van Christus (de Messias) en der kerk van het Nieuwe Testament geweest, Ps. 2:1; Hand. 4:25-27 en 6:12, 13 enz.

M.i. Is het duidelijk dat hier over de uiteindelijke verlossing van Jisra'eel (Jehoeda en Jeroesjalajim) gesproken wordt.

Het oordeel komt , zoals het er staat, over hen die Zijn volk onder de heidenen hebben verstrooid, en Zijn land hebben gedeeld enz..

Dit is het oordeel wat komt over Edom (Rome), hetzelfde oordeel wat beschreven wordt in o.a. Jes. 63 en het boek Openbaring.

Matthew Henry (1662-1714)

Matthew Henry trekt vooral geestelijke lessen voor het persoonlijke leven uit de profetieën en Psalmen.

Bij de uitleg van Ps. 137: 7-9 verwijst hij wel naar 2 Thess. 2:3, 'de zoon van het verderf', en de verwoesting van Babylon in het boek Openbaring, hoofdstuk 18, al is dat niet zozeer m.b.t. Edom, maar tot Babel.

Voor Henry is het wel duidelijk, dat 'de Paus' (Rome) de 'zoon van het verderf' is.

Ovadja 1:1-21 (begin):

Edom is het volk, tegen hetwelk deze profetie gericht wordt en waaronder sommigen verstaan al de vijanden van Israël, die vroeg of laat ten onder gebracht zullen worden. De rabbijnen denken bij Edom aan Rome. Zij zien er het christelijke Rome in en koesteren er als zodanig een onverzoenlijke vijandschap tegen. Doch, indien wij onder die naam het antichristelijk Rome verstaan, zullen we gedeelten genoeg vinden, die daarop toegepast kunnen worden.

Adam Clarke (1762-1832)

Clarke doet geen enkele uitspraak over Edom in de psalmen.

In zijn uitleg bij Jes. 63: 1 laat hij Rabbi David Kimchi (RaDaK) aan het woord:

Kimchi ziet in deze profetie de vernietiging van Rome

Zelf maakt hij geen enkele toespeling in die richting.

Karl August Dächsel* (1818-1901)

Ook Dächsel maakt in de psalmen geen profetische toespelingen bij Edom.

Bij Ps. 137: 8-9 (Babel) verwijst ook hij wel naar de ondergang van Babel in Openbaring 18.

Bij Jes. 63 wordt er onomwonden gezegd dat dit dezelfde gebeurtenis is als die beschreven wordt in Openbaring 19

*De Nederlandse vertaling van Dächsel is aangevuld met allerlei andere Duitse en Nederlandse verklaringen, en ook van o.a. Calvijn en Henry. Zodoende is voor mij niet duidelijk wat Dächsel zelf heeft geschreven en wat van een andere bijbelverklaarder is

Jamieson-Fausset-Brown (JFB) Bijbel Commentaar (1871)

Jes. 63: 2 – Wijnpers – het beeld is passend omdat het land rond Bozra veel wijngaarden bevat. Deze laatste klap, toegebracht door de Messias en zijn legers (Op. 19: 13-15) zal Zijn claim aan de koninkrijken bepalen die zijn toegeëigend door satan, en door het beest, aan wie satan zijn kracht heeft gegeven.

Obadjah: 4 – al stelde gij uw nest tussen de sterren – nl. op de meest verheven heuvels, zodat het lijkt alsof hij de sterren bereikt. Edom is een type van de antichrist (Jesaja 14:13, Dan 08:10, 11:37).

Ovadjah: 21 – om Esaws gebergte te richten – Edom is het type van Jisra'eels en Gods laatste vijanden (Jes. 63: 1-4)

Conclusie:

De meeste Christelijke uitleggers hebben in Edom niet direct Rome gezien, maar zagen wel (veel) overeenkomsten.

Zij zagen eerder Babel (Babylon) als Rome.

Waarschijnlijk heeft het er mee te maken dat Edom in het zogenaamde Nieuwe Testament niet bij name genoemd wordt.

Babylon daarentegen komen we wel tegen in Op. 16 t/m 18.

Terug naar onze eerste vraag:

Jes. 63: Wie/wat is Edom?

Edom is Rome (en allen die, op welke wijze dan ook, aan haar verbonden zijn), de antichristelijke religie, de hoer, die in haar zucht naar macht, niet zal rusten totdat zij de gehele wereld in haar macht heeft, en zich ontdaan zal hebben van haar grootste rivaal en tegenstander, Jisra'eel.

Edom is, samen met Amalek, bij uitstek de vijand van Jisra'eel en de verpersoonlijking van de rode draak, de slang, de Satan, die met haar leugens en duistere leringen en praktijken de hele wereld verleidt en verziekt.

Zij noemt zich 'moederkerk', maar is een moeder der hoererijen, Op. 17:5, met veel dochters die zich over de gehele breedte van de maatschappij bevinden; in kerk, politiek, financiële en industriële wereld, sport, wetenschap enz....

Zij is een moeder die haar kinderen vervreemd van de Vader.

Voor haar geldt bij uitstek wat Jesjoe'a zei tot de Farizeeërs en Schriftgeleerden van de tijd dat Hij op aarde was:

Wee u, gij Schriftgeleerden en Farizeën, gij geveinsden, want gij omreist zee en land, om een Jodengenoot (bekeerling) te maken, en als hij het geworden is, zo maakt gij hem een kind der helle, tweemaal meer dan gij zijt, Matth. 23:15.

Ik wil deze studie afsluiten met een lied dat met chanoekah wordt gezongen en eindigt met de ondergang van Edom, nl:

Maoz Tsoer

Ma-oz Tzur Y'shu-a-ti Le-cha Na-eh L'sha-bei-ach
Ti-kon Beit T'fi-la-ti V'sham To-da N'za-bei-ach
L'eit Ta-chin Mat-bei-ach Mi-tzar Ha-mi-na-bei-ach
Az Eg-mor B'shir Miz-mor Cha-nu-kat Ha-miz-bei-ach

Ra-ot Sav-ah Nafshi B'yagon Kochi Ka-leh
Cha-yai Mei-re-ru V'koshi B'shi-bud Malchhut Eglā
U-v'yado Ha-g'dola Ho-tzi Et Ha-sgula
Cheil Par-oh V'chol Zar-oh Yardu K'even Bim-tzula

Dvir Kodsho Hevi-ani V'gam Sham Lo Sha-kat-ti
Uva Nogeis V'higlani Ki Zarim Avad-ti
V'yein Ra-al Ma-sachtī Kim-at She-a-varti
Keitz Bavel Z'ru-bavel L'keitz Shiv-im No-shati

Krot Komat B'rosh Bi-keish A-gagi Ben Hamdatah
V'ni-h'yata Lo L'fach U-lemokeish V'ga-a-vato Nishba-ta
Rosh Y'mini Niseita V'oyeiv Shmo Machita
Rov Banav V'kin-yanav Al Ha-eitz Ta-lita

Y'va-nim Nik-bi-tzu A-lai A-zai Bi-may Chash-ma-nim
U'far-tzu Chomos Migda-lai V'tim-u Kol Ha-shma-nim
U'mi-no-tar Kan-ka-nim Na-a-sa Neis La-sho-sha-nim
B'nei Vi-nah Y'mei Sh'mo-nah Kav-u Shir U'ri-na-nim

Cha-sof Z'ro-a Kodshecha V'ka-reiv Keitz Ha-yeshu-ah
N'kom Nikmat Ava-decha Mei-uma Har-sha-ah
Ki Archah Ha-sha-ah V'ein Keitz Limei Ha-ra-ah
D'chei Admon B'tzeil Tzalmon Ha-keim La-nu Ro-im Shiv-ah

Een Nederlandse weergave (grotendeels uit de Siddeer van Dasberg) van het lied gaat als volgt:

Machtige rots van mijn verlossing, aangenaam is het U te prijzen
Herstel toch mijn bedehuis, dan zullen we u daar een dankoffer
brengen

Wanneer U de plaats van terechtstelling, van de hondse vijand
zult bepalen

Zal ik met psalmzang de herinwijding van het altaar voltooien.

Mijn ziel was verzadigd met ongelukken, mijn kracht door zorgen
bezwaken

Men verbitterde mijn leven in dwangarbeid onder het koningschap
van het kalf (Egypte)

Hij die de grootste macht bezit, heeft Zijn geliefd bezit eruit
weggevoerd

Het leger van Farao en al de zijnen zonken als een steen in de
diepte.

Hij bracht me naar Zijn heilige tempel, maar ook daar vond ik
geen veiligheid
Een onderdrukker (Nebukadnezar) verdreef mij en stuurde mij in
ballingschap
Omdat ik afgoden had gediend
Van de lijdensbeker moest ik drinken en was bijna ten onder
gegaan
Aan het eind van Babel kwam Zerubabel, aan het eind van
zeventig jaar werd ik verlost.

De torenhoge cipres (Mordechai) verbreken, wilde Haman de
Agagiet (Amalekiet)
Maar het werd een strik en struikelblok voor hem, en zijn trots
werd gebroken
Het hoofd van Jeminie (de Benjaminiet) hebt U verhoogd, en de
naam van de vijand uitgewist
Zijn talrijke nageslacht, zijn bezit, hebt u aan het hout (de galg)
gehangen

Grieken vergaderden zich tegen mij, toen, in de dagen van de
Chasjmoneeërs
Ze schoten een bres in mijn vestingmuren en maakten alle olie
onrein
Maar met de laatste rest van de kruiken, werd voor Jisra'eel een
wonder gedaan
Wijze mannen hebben toen acht dagen voor lied en juichen
bepaald.

Ontbloot Uw heilige arm en bespoedig de dag van onze
verlossing
Wreek de wraak van het bloed van uw knechten van hoogmoedigen
en de goddelozen
Want mijn herstel duurt al zo lang en er is geen eind aan de tijd van
het kwaad
Stoot "**de rode**" (Edom) in de diepste schaduw, *en stel voor ons
zeven herders

**Micha 5: 4*

En zo mag heel Jisra'eel, Jehoedah en Efrajiem, bijbelgetrouwe Jood en Christen één zijn in hoop en verwachting, en in de bede:

Verlos ons van “de rode”

*Want aan/voor U is het Koningschap,
en de kracht en de heerlijkheid
tot in de Eeuw der Eeuwen.*

*En JHWH zal tot Koning zijn over de gehele aarde; op die dag zal JHWH één (echad) zijn en Zijn Naam zal één (echad) zijn,
Zach. 14:9*

יְהוָה! יְהוָה! לְמֶלֶךְ, עַל-כָּל-הָאָרֶץ; בַּיּוֹם הַהוּא, יְהוָה! יְהוָה! אֶחָד--וַיִּשְׁמוּ אֶחָד